

SLOVENSKÝ ODBOROVÝ ZVÄZ ZDRAVOTNÍCTVA A SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

VAJNORSKÁ 1, 815 70 BRATISLAVA (www.sozzass.sk)

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“)

1. Podľa § 10 zákona v zariadení nemožno používať prostriedky netelesného a telesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby. Podľa ods. 4 nevyhnutné telesné obmedzenia nariaďuje, schvaľuje ... lekár...a písomne sa k nemu vyjadruje sociálny pracovník zariadenia.

Podľa názoru zamestnancov sociálny pracovník nie je kompetentný ani odborne spôsobilý posúdiť momentálny stav klienta. Prináleží to zdravotníckemu pracovníkovi, ktorý dôkladne pozná jeho zdravotný stav a najviac času strávi v jeho prítomnosti.

OTÁZKA : plánuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „MPSVR SR“) v tejto časti novelizovať zákon?

2. Podľa názoru zamestnancov chýbajú špecializované zariadenia pre agresívnych a auto agresívnych klientov - prijímateľov sociálnej služby, ktorí potrebujú takmer permanentné telesné obmedzenie z dôvodu, že ohrozujú seba a svoje okolie a to aj napriek intenzívnej liečbe. Chýbajú aj zariadenia pre dospelých autistov.

OTÁZKA: Bude súčasťou národných priorít rozvoja sociálnych služieb, ktoré v súlade so znením § 79 zákona vypracuje a zverejní MPSVR SR v prvom štvrtroku 2009, zriaďovanie takýchto zariadení?

3. Znenie §38 ods. 3 zákona : Ak sa v domove sociálnych služieb poskytuje sociálna služba deťom poskytuje sa im výchova ;
 - § 38 ods. 4 na vzdelávanie podľa ods. 2 písm. c prvého bodu sa neutvárajú podmienky v DSS, v ktorom sa poskytuje sociálna služba plnoletej fyzickej osobe;
 - § 15 ods. 3 poskytovateľ sociálnej služby môže vykonávať, zabezpečovať, alebo utvárať podmienky na vykonávanie iných činností, ktoré tento zákon neupravuje a zvyšujú kvalitu sociálnej služby;

OTÁZKA: Vyplýva z citovaných ustanovení zákona, že v DSS pre dospelých nie je možné zamestnávať vychovávateľov a špeciálnych pedagógov? Má právo zamestnávateľ zrušiť výchovu v DSS, ak ju doposiaľ zabezpečoval a vychovávateľov a špeciálnych pedagógov zamestnával? Vychovávateľ s PgŠ a s vysvedčením ÚK PgF o rozšírení pedagogickej spôsobilosti po uplatnení zákona už nebude vychovávateľom, ale môže byť inštruktorom sociálnej rehabilitácie? Musí takýto zamestnanec podľa § 84 ods. 16 absolvovať akreditovaný vzdelávací kurz v oblasti sociálnej rehabilitácie v rozsahu 150 hodín? Až po jeho absolvovaní môže byť inštruktorom sociálnej rehabilitácie?

4. Ustanovenie §9 zákona definuje povinnosti poskytovateľa sociálnej služby, ktoré okrem skvalitnenia služieb prijímateľom by mali zlepšiť aj často kritizované podmienky práce zamestnancov. Podľa §9 ods. 3 zákona poskytovateľ je povinný dodržiavať maximálny počet prijímateľov služby na jedného zamestnanca a tiež minimálny % podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov podľa Prílohy č.1 k zákonu. Podľa § 107 ods. 1 zákona poskytovatelia túto povinnosť musia splniť do 31.12.2010.

OTÁZKA: Čo bolo dôvodom schválenia dvojročného prechodného obdobia ?

5. §9 ods. 3 druhá veta zákona iba príkladmo vymedzuje pojem „odborný zamestnanec“, ako sociálny pracovník, vychovávateľ, pracovný terapeut a ďalší. V zákone nie je vymedzený počet klientov na jedného zdravotníckeho zamestnanca s prihliadnutím na diagnózu prijímateľa, vek, hmotnosť, potrebu vykonávania úkonov ošetrovateľskej starostlivosti. Určenie maximálneho počtu takýchto klientov na jedného zdravotníckeho pracovníka je dôležité z pohľadu bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnanca, aj s prihliadnutím na znenie § 7 písm. c a § 6 ods.4 zákona: „Poskytovateľ sociálnej služby je povinný poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni“ „Prijímateľ sociálnej služby má právo na náhradu škody spôsobenej poskytovateľom sociálnej služby, pri poskytovaní sociálnej služby, alebo v priamej súvislosti s ňou.“

OTÁZKA: Pripravuje MPSVR SR po dohode s Ministerstvom zdravotníctva SR (ďalej len „MZ SR“) vydanie legislatívnej úpravy, ktorá obdobne ako v ústavných zdravotníckych zariadeniach určí maximálny počet obsadených lôžok na jednu sestru (geriatra 10/18) a jedného zdravotníckeho asistenta resp. sanitára (20/40) osobitne v dennej a nočnej zmene prijímateľmi sociálnych služieb, u ktorých vzhľadom na ich zdravotný stav a postihnutie je nevyhnutné sústavné poskytovanie úkonov ošetrovateľskej starostlivosti ? –Výnos MZ SRč.09812/2008OLz 10.9.2008o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení.

6. Z pohľadu zamestnancov má zásadný význam znenie § 9 ods. 6 zákona, ktorý ustanovuje o.i. povinnosť poskytovateľa plniť personálne podmienky podľa Prílohy č. 2 k zákonu písm. A, ktoré sú detailne rozpracované:
- 11 určenie postupov, pravidiel a podmienok na prijímanie, zaškoľovanie, rozvoj ďalšieho vzdelávania a zvyšovanie odbornej spôsobilosti zamestnancov, ktoré sú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi;
 - 12 stanovenie štruktúry a počtu pracovných miest, kvalifikačných predpokladov na ich plnenie v súlade s § 84 s určením štruktúry, povinností a kompetencií jednotlivých zamestnancov; počet zamestnancov je primeraný počtu prijímateľov sociálnej služby a ich potrebám;
 - 13 určenie postupov a pravidiel na hodnotenie zamestnancov, ktoré zahŕňajú stanovenie osobných cieľov, úloh a potrebu ďalšieho vzdelávania a spôsob ich naplnenia;

- 14 určenie systému ďalšieho vzdelávania zamestnancov a pravidiel pre výkon supervízie pre poskytovateľa.

Podľa § 9 ods. 7 je poskytovateľ povinný s „podmienkami kvality“ oboznámiť svojich zamestnancov a prijímateľov sociálnej služby v im zrozumiteľnej forme.

Ak by zamestnávateľ bezodkladne zverejnil podľa Prílohy č. 2 k zákonu podmienky kvality v časti II.- personálne bod 12: určenie štruktúry, povinnosti a kompetencií jednotlivých zamestnancov..., odstránili by tým sa časté dôvody sťažnosti zamestnancov, keď zamestnávateľ na základe ústnych pokynov požaduje, aby sestra s VOV resp. aj prvým stupňom VŠ vzdelania vykonávala odborné zdravotnícke činnosti napriek tomu, že pracovná zmluva aj platový dekrét obsahuje dohodnutý druh práce činnosť opatrovateľa, v lepšom prípade zdravotníckeho asistenta.

OTÁZKA: Prečo zákon o sociálnych službách neupravuje termín, dokedy je zamestnávateľ povinný splniť svoju povinnosť podľa § 9 ods. 7 zákona ?

7. Podľa § 9 ods. 6 zákona poskytovateľ je povinný plniť procedurálne podmienky, personálne podmienky a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnej služby (ďalej len podmienky kvality) podľa Prílohy č. 2 k zákonu písm. A. Podľa § 107 ods. 2 zákona, všeobecné technické požiadavky na výstavbu ... je poskytovateľ sociálnej služby povinný splniť najneskôr do 31.12.2013.

Podľa § 79 ods. 1 písm. e) zákona, MPSVaR SR hodnotí podmienky kvality poskytovanej sociálnej služby. Hodnotenie podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby upravuje § 104 zákona.

OTÁZKA: Bude MPSVR SR hodnotiť plnenie podmienok kvality aj v časti I. Procedurálne a v časti II. Personálne až po 31.12.2013?

- 8. Podľa §§ 80-83 zákona obec a VÚC vypracúva komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom určuje aj personálne podmienky na ich zabezpečenie. Komunitný plán obsahuje o. i. analýzu stavu poskytovaných služieb...vrátane vzdelanostnej štruktúry zamestnancov, časový plán realizácie komunitného plánu vrátane personálneho určenia podmienok.

OTÁZKA: Zákon o sociálnych službách v ŠIESTEJ ČASTI podrobne upravuje povinnosti obcí a VÚC vypracovať, schváliť a zverejniť komunitný plán a koncepciu rozvoja sociálnych služieb. Prečo zákon neurčuje termín splnenia tejto povinnosti?

- 9. Podľa § 106 ods. 8 obec a VÚC sú povinné najneskôr do 3.9.2010 začať z vlastného podnetu konanie vo veci odkázanosti fyzických osôb, ktorým sa poskytovala starostlivosť v zariadeniach podľa zákona o sociálnej pomoci a vydať rozhodnutie o odkázanosti najneskôr do 31.12.2010.

OTÁZKA: Predpokladá MPSVR SR, že komunitné plány sociálnych služieb budú vypracované najskôr až v roku 2011, aby zohľadňovali aj výsledky posúdenia odkázanosti fyzických osôb na sociálnu službu, ktorí sú už umiestnení v týchto zariadeniach?

10. Časť zamestnancov považuje zákon za komplikovaný, ktorý znemožní prijímanie klientov do zariadení. Obávajú sa, že v DSS nastane ich úbytok, čo bude mať za následok aj znižovanie počtu zamestnancov. Presun kompetencií zo zariadení na obce a VÚC vnímajú ako nesprávny krok, ktorý je v neprospech občanov - žiadateľov a poskytovateľov služieb. V niektorých častiach má byť podľa ich názoru zákon nejasný, nejednoznačný, ktorý nerieši doterajší stav – poradovníky, umiestnení klienti a pod. Požadujú zákon novelizovať tak, aby zohľadnil potreby telesne aj mentálne postihnutých s pridruženými ďalšími zdravotnými postihmi. Žiadajú udržať špecializáciu zariadení s následným zohľadnením počtu zamestnancov primerane k potrebám konkrétneho zariadenia.

OTÁZKA: Boli MPSVR SR, ako predkladateľovi návrhu zákona, doručené podnety na jeho novelizáciu, prípadne čoho sa týkajú a kedy by bola novelizácia zákona aktuálna?

11. Podľa § 22 zákona vo vybraných zariadeniach možno okrem sociálnych služieb poskytovať aj zdravotnú starostlivosť v rozsahu ošetrovateľskej starostlivosti. Výber zdravotníckych výkonov, ktoré v zariadeniach vykonávajú zamestnanci zariadenia, ktorí spĺňajú podmienky na výkon zdravotníckeho povolania ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá MZ SR po dohode s MPSVR SR. Zákon o sociálnych službách je účinný od 1.1.2009.

OTÁZKA pre MZ SR :Vyhláška MZSR bude účinná od 1.4. resp. 1.3.2009?

12. OTÁZKA: Od akého termínu je možné poskytovať v zariadení sociálnych služieb zdravotnú starostlivosť, t.j. zaradiť sestry do 8. resp. 9. platovej triedy?

a) odo dňa účinnosti zákona o sociálnych službách a novely nariadenia vlády SR č. 341/2004 Z. z ?

b) odo dňa účinnosti vyhlášky MZ SR podľa bodu 11?

c) odo dňa úpravy zriaďovacej listiny zariadenia?

d) odo dňa posúdenia príslušného obvodného lekára, ktorý určí potrebu poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti u klienta?

e) až odo dňa „preposúdenia“ odkázanosti fyzickej osoby t.j. najneskôr od 1.12.2010?

13. OTÁZKA: Je poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb vo výhradnej kompetencii poskytovateľa sociálnej služby podľa § 15 ods. 2 zákona, alebo je podmienená aj súhlasom zriaďovateľa ?

14. Podľa názoru časti zamestnancov chýba prepojenie zdravotnej a sociálnej starostlivosti (§ 9 a § 22 zákona) a podľa ich názoru to neumožňuje prijímať klienta sociálnej služby ako osobnosť, ktorej je potrebné plniť biologické, psychologické aj sociálne potreby.

OTÁZKA: Aký je názor zástupcov MPSVR SR?

Dôsledky uplatnenia zákona o sociálnych službách na odbornú spôsobilosť zamestnancov, zaradenie do platových tried a ich odmeňovanie – otázky

15. Môže, alebo musí zamestnávateľ sociálnemu pracovníkovi a tiež aj inštruktorovi sociálnej rehabilitácie určiť tarifný plat podľa osobitnej stupnice platových taríf vybraných skupín zamestnancovi, uvedenej v prílohe č. 4 zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odmeňovaní“) v súlade so znením § 7 ods. 6 b) zákona o odmeňovaní, keďže nikde nie je definovaná odborná pracovná činnosť sociálnej práce?
16. Pre zaradenie sociálneho pracovníka do 8. platovej triedy katalóg pracovných činností v doterajšom znení vyžadoval úplné stredné vzdelanie. Podľa platných zásad jedného z VÚC boli určené kvalifikačné predpoklady pre sociálneho pracovníka: VŠ vzdelanie 1. alebo 2. stupňa, s povinnosťou dosiahnuť do 30.9.2011.
- podľa § 84 ods. 7 zákona sociálny pracovník je fyzická osoba, ktorá získala vysokoškolské vzdelanie v študijnom odbore sociálna práca
 - podľa 109 ods. 1 zákona zamestnanec, ktorý k 31.decembru 2008 vykonával činnosti sociálneho pracovníka a spĺňal kvalifikačné predpoklady k 31.12.2008, spĺňa kvalifikačné predpoklady na vykonávanie činností sociálneho pracovníka aj podľa zákona účinného od 1. januára 2009.
- OTÁZKA: Ak zamestnanec nenadobudne vysokoškolské vzdelanie do 30.9.2011 bude sa to považovať podľa zákona o sociálnych službách za nesplnenie predpokladov a po 30.9.2011 hrozí tomuto zamestnancovi výpoveď?
17. Musí mať sociálny pracovník, ktorý vykonáva len administratívne úkony vysokoškolské vzdelanie? Môže byť takýto sociálny pracovník odmeňovaný podľa osobitnej stupnice platových taríf (príloha č. 4 zákona o odmeňovaní)?
18. Podľa § 16 ods. 3 zákona o soc. službách odborné činnosti podľa ods. 1 (špeciálne sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia a ďalšie) možno vykonávať samostatne na základe akreditácie podľa § 88. Zamestnanec v zariadení môže vykonávať sociálnu rehabilitáciu len na základe akreditácie, o ktorú požiada DSS? Ak o ňu DSS nepožiada, tak zamestnanec ju nebude môcť vykonávať?
19. Nachádza sa v nariadení vlády SR č. 341/2004 Z. z, ktorým sa ustanovujú katalógy pracovných činností pri výkone práce vo verejnom záujme a o ich zmenách a dopĺňaní (ďalej len „katalóg pracovných činností“) popis činnosti inštruktora sociálnej rehabilitácie, je na prácu inštruktora sociálnej rehabilitácie vytvorený analytický list, alebo sa môže prispôbiť činnosť z katalógu činností 15/08 činnosti vyžadujúce úplné stredné vzdelanie 01 „Formovanie a prehlbovanie praktických návykov

a zručností občanov v oblasti pracovných aktivít a pracovnej terapie v zariadeniach sociálnych služieb“ kde by sa doplnilo aj sociálnej rehabilitácie?

20. Môže zamestnávateľ preradiť zamestnanca z inej pracovnej pozície na funkciu inštruktora sociálnej rehabilitácie aj pred absolvovaním kurzu sociálnej rehabilitácie?
21. Podľa § 109 ods. 4 fyzická osoba, ktorá k 31.decembru.2008 vykonávala pracovnú terapiu, je povinná splniť podmienku podľa § 84 ods.15 do 31.decembra 2010. Zamestnanec vykonával pracovnú terapiu popísanú v § 23 zákona, má ukončené PgŠ. Môže naďalej vykonávať pracovnú terapiu aj bez akreditovaného vzdelávacieho kurzu v oblasti sociálnej práce v rozsahu 150 hodín podľa § 84 ods. 15? Ak absolvuje akreditovaný vzdelávací kurz v oblasti sociálnej práce v rozsahu 150 hod. podľa § 84 ods. 15, môže aj s PgŠ vykonávať pracovnú terapiu, alebo vôbec nemôže byť inštruktorom sociálnej rehabilitácie ani po absolvovaní akreditovaného vzdelávacieho kurzu z dôvodu, že nemá ukončené stredné odborné vzdelanie v príslušnom odbore?
22. Podľa § 84 ods. 9, 15 a 16 zákona o sociálnych službách je povinnosťou absolvovať akreditovaný kurz opatrovania najmenej v rozsahu 220 hod., akreditovaný vzdelávací kurz v oblasti sociálnej práce v rozsahu 150 hod., a akreditovaný vzdelávací kurz v oblasti sociálnej rehabilitácie v rozsahu 150 hod.. Uznávajú sa iba kurzy upravené zákonom o sociálnych službách po 1.1.2009? Doterajšie kurzy nebudú akceptované? Kurzy musia mať iba takýto názov? Bude kvalifikovaným opatrovateľom podľa § 84 ods. 9 absolvent „jednoročnej sanitárskej školy“ na strednej zdravotníckej škole v rozsahu výučby 210 hod?

23. Najčastejšie kladené otázky sa týkali odbornej spôsobilosti na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v rozsahu ošetrovateľskej starostlivosti. Podľa pripravovanej vyhlášky MZ SR, ktorou sa ustanovuje výber zdravotných výkonov z katalógu zdravotných výkonov, ktoré v zariadeniach poskytujúcich sociálne služby vykonávajú zamestnanci zariadenia, vykonáva sestra s odbornou spôsobilosťou ustanovenou osobitným predpisom a so špecializáciou v špecializačnom odbore ošetrovateľská starostlivosť v odboroch vnútorného lekárstva alebo so špecializáciou v špecializačnom odbore ošetrovateľská starostlivosť v komunite.

OTÁZKA pre zástupcov MZ SR : Umožní vyhláška MZ SR poskytovanie zdravotných výkonov v zariadeniach sociálnych služieb iba sestram po absolvovaní špecializačnej prípravy? Ak áno, možno aplikovať ustanovenie § 2 ods. 3 nariadenia vlády SR č. 742/2004 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, ktoré umožňuje zdravotníckym pracovníkom vykonávať špecializované pracovné činnosti už počas špecializačného štúdia? Bez ohľadu na kladnú, alebo zápornú odpoveď na predchádzajúcu vetu, v prípade, že vyhláška MZ SR ustanoví podmienku špecializačnej prípravy, súčasne je nevyhnutné určiť prechodné obdobie na jej absolvovanie.

- 7 -

24. Spĺňa uvedené požiadavky zamestnanec pracujúci v ZSS, ktorý má diplom zo Strednej zdravotnej školy v ŽILINE, nadobudol VOV v študijnom odbore 5325 7 diplomovaná všeobecná sestra v roku 1997 a má zároveň diplom o špecializácii zo Slovenskej zdravotníckej univerzity, Fakulty ošetrovateľstva a zdravotníckych odborných štúdií v odbore: ošetrovateľská starostlivosť v odboroch vnútorného lekárstva v roku 2003?

Podľa nášho názoru áno, ale žiadame Vás o Vaše odborné stanovisko. Zaradenie takéhoto zamestnanca by v tom prípade bolo podľa nariadenia vlády SR č. 558/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa katalóg pracovných činností nasledovné :

15.08.04 – samostatná odborná práca pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti metódou ošetrovateľského procesu a realizáciou odborných ošetrovateľských výkonov v ZSS.

25. Podľa § 84 ods. 19 zákona 448/2008 Z. z. zdravotnícky zamestnanec v zariadení musí spĺňať kvalifikačné predpoklady podľa osobitného predpisu. Podľa § 9 ods. 1 nariadenia vlády SR č.742/2004 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania sestra spĺňa odbornú spôsobilosť na výkon odborných pracovných činností získaním vysokoškolského vzdelania prvého stupňa alebo vyššieho odborného vzdelania, ktoré trvá najmenej 3 roky a zahŕňa 4600 hod. pomerne rozdelené na teoretickú a praktickú časť.

Podľa § 21 a ods. 9 cit. NV SR, odbornú spôsobilosť na výkon odborných pracovných činností sestry spĺňa aj zdravotnícky pracovník ktorý získal úplné stredné odborné vzdelanie na strednej zdravotníckej škole v študijnom odbore zdravotná sestra, všeobecná sestra, detská sestra, zubná sestra, alebo ženská sestra a vykonával činnosť sestier zodpovedných za všeobecnú starostlivosť najmenej 3 roky v priebehu 5 rokov ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia vlády (1.1.2005). Ak títo absolventi SZŠ nevykonávali činnosť sestier najmenej 3 roky v priebehu 5 rokov, zamestnávateľ umožní preškolenie na obnovu odbornej spôsobilosti podľa osobitného predpisu (§ 34 zákona č. 578/2004 Z. z. poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti..)

Zamestnávateľ prevažnej časti sestier v zariadeniach soc. služieb udelil výnimku zo vzdelania podľa predpisov platných do 1.4.2002, podľa §30 ods. 1 zákona o odmeňovaní zachoval výnimku z plnenia kvalifikačného predpokladu vzdelania (VOV) podľa predpisov platných do 31.12.2003. Táto výnimka ostáva zachovaná po celý čas vykonávania pracovnej činnosti s rovnakým, alebo obdobným charakterom aký má pracovná činnosť na ktorej vykonávanie bola výnimka udelená. To znamená, že hoci sestra nadobudla iba USO na strednej zdravotníckej škole a má udelenú výnimku, vykonáva pracovné činnosti 15.07. vyžadujúce vyššie odborné vzdelanie 01 podľa katalógu pracovných činností , môže byť zaradená do 7. platovej triedy osobitnej stupnice platových taríf zdravotníckych pracovníkov (príloha č. 5 zákona o odmeňovaní).

- 8 -

OTÁZKA : Môžu byť sestry v zariadeniach sociálnych služieb na základe tejto výnimky naďalej zaradené do 7. platovej triedy po celý čas vykonávania pracovnej činnosti, aj keď vyššie vzdelanie nedosiahnu, resp. s účinnosťou od 1.1.2009 môžu byť preradené do 8. platovej triedy, činnosti vyžadujúce VOV – 04 samostatná odborná práca pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti metódou ošetrovateľského procesu a realizácia odborných ošetrovateľských výkonov zariadení sociálnych služieb... vykonávaná sestrou po získaní špecializácia v príslušnom odbore?

27. Čo bude so zdravotnými sestrami, ktoré si do 30.6.2010 nestihnú doplniť VOV, alebo získať špecializáciu. Budú môcť byť naďalej sestrami, alebo ich zamestnávateľ môže

preradiť za opatrovatel'ky, za menší plat v nižšej platovej triede, alebo môže s nimi rozviazať pracovný pomer z dôvodu, že nespĺňajú kvalifikačné predpoklady?

28. Môže sestra, absolventka strednej zdravotníckej školy v odbore detská sestra, alebo všeobecná sestra poskytovať zdravotnú starostlivosť v rozsahu ošetrovateľskej starostlivosti? Do ktorej platovej triedy môže byť zaradená podľa katalógu pracovných činností?

29. Výnimky z plnenia kvalifikačného predpokladu na výkon pracovnej činnosti sestra, ktoré boli udelené pred 1.4.2002 sú časovo obmedzené alebo neobmedzené?

30. Potrebujú sestry zamestnané v zariadeniach sociálnych služieb licenciu na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani sestra?

31. S účinnosťou od 1.1.2009 bola novelizovaná vyhláška MZ SR č. 321/2005 Z.z. o rozsahu praxe v niektorých zdravotníckych povolaniach....§ 4b – rozsah praxe zdravotníckeho asistenta bol doplnený o nasledovný odsek 3: zdravotnícky asistent na základe koordinácie sestry, alebo pôrodnej asistentky v zdravotníckych zariadeniach ústavnej zdravotnej starostlivosti samostatne osobám, okrem novorodencov a detí do 18 rokov

a) odoberá kapilárnu krv na glikémiu

b) podáva inzulín podkožne

c) podáva nízkomolekulárny heparín podkožne

§ 4d Prechodné ustanovenia účinné od 1. januára 2009:

„Zdravotnícky asistent, ktorý získal úplné stredné odborné vzdelanie na strednej zdravotníckej škole v študijnom odbore zdravotnícky asistent podľa predpisov platných do 31. augusta 2008 a ktorý nácvik zdravotných výkonov uvedených v § 4b ods. 3 nemal ako súčasť študijného programu, ich môže vykonávať po preškolení, ktoré zabezpečí zamestnávateľ v spolupráci s príslušnou strednou zdravotníckou školou uskutočňujúcou vzdelávanie v študijnom odbore zdravotnícky asistent. 1a) Preškolenie musí trvať najmenej 40 hodín primerane rozdelených na teoretickú časť a na praktickú časť. O preškolení sa vyhotoví záznam, ktorý zašle zamestnávateľ komore, v ktorej je zdravotnícky pracovník registrovaný.“

- 9 -

OTÁZKA pre MZ SR: Má kompetencie upravené § 4b ods. 3 cit. vyhlášky aj zdravotnícky asistent v zariadení sociálnych služieb zaradený do platovej triedy č. 5-01: poskytovanie základnej starostlivosti v súvislosti s biologickými potrebami občana, dieťaťa, alebo mladého dospelého v zariadení soc. služieb, alebo v zariadení sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonávané zdravotníckym asistentom?

32. Veľkú skupinu sestier, absolventiek strednej zdravotníckej školy zamestnávateľia zaradili do 6. platovej triedy, činnosť 02 katalógu pracovných činností: „Realizovanie individuálneho adaptačného a opatrovateľského plánu z pohľadu zachovania a udržania zdravia občanov a poskytovania úkonov nahrádzajúcich samoobsluhu vrátane organizovania a prípravy preventívnych prehliadok, odborných vyšetrení a vedenia predpísanej dokumentácie vykonávané sestrou“. Do 6. platovej triedy ich zamestnávateľ zaradil z dôvodu, že neabsolvovali vyššie odborné vzdelanie, z nejakých príčin im v minulosti nebola udelená výnimka zo vzdelania a v súčasnosti už udelenie výnimky zo vzdelania zákon neumožňuje. Výnimky zo vzdelania zamestnávateľ

spravidla neudelil z dôvodov, že o tejto 3 dni trvajúcej možnosti nemal vedomosti, alebo zamestnankyne v tom čase boli na materskej dovolenke, alebo aj cielene z dôvodu, aby ušetrili finančné prostriedky. Postup týchto zamestnávateľov je z nášho pohľadu voči týmto sestram neprípustne diskriminačný. Tunajší odborový zväz v minulosti opakovane požadoval MPSVR SR, aby sa v rámci prípravy nového zákona o verejnej službe s týmto problémom vysporiadalo (generálny pardon). Nakoľko sme doposiaľ nezaznamenali žiadnu odozvu, opakovane prikladáme časť materiálu SOZZaSS s popisom vzniku situácie (Príloha č. 1)

Poukazujeme na skutočnosť, že v dôsledku novelizácie katalógu pracovných činností s účinnosťou od 1.1.2009 boli podstatne rozšírené pracovné činnosti zaradené až do 8. platovej triedy, na vykonávanie ktorých je potrebné iba úplné stredné vzdelanie, ktoré majú aj sestry, dlhodobo zaradené do 6. platovej triedy. **Prosíme prezentovať názor MPSVR SR na tento problém, možnosti a časový horizont jeho riešenia.**

33. Do ktorej platovej triedy možno zaradiť absolventa strednej zdravotníckej školy v odbore rehabilitačný pracovník, keď v zariadení sociálnych služieb samostatne vykonáva rehabilitačnú prácu na úseku liečebnej telesnej výchovy, ktorá zodpovedá 7. platovej triede, prac. Činnosť 02, pre ktorú sa vyžaduje vyššie odborné vzdelanie ?

Podľa § 21a ods. 13 Nariadenia vlády SR č. 742/2004 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania Odbornú spôsobilosť na výkon odborných pracovných činností spĺňa aj zdravotnícky pracovník, ktorý získal úplné stredné odborné vzdelanie na strednej zdravotníckej škole v študijnom odbore rehabilitačný pracovník, rehabilitačný asistent, asistent hygienickej služby, rádiologický asistent, rádiologický laborant a vykonával nepretržite činnosti asistenta v príslušnom odbore podľa § 16 ods. 1 a § 20 ods. 1 najmenej tri roky ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia vlády (1.1.2005). Po prerušení pracovnej činnosti sa obnoví odborná spôsobilosť podľa osobitného predpisu. 12)

- 10 -

34. V súvislosti s legislatívnymi zmenami účinnými od 1.1.2009 najviac negatívnych ohlasov zamestnancov bolo doručených SOZ ZaSS v súvislosti so zrušením Prílohy č. 7 zákona o odmeňovaní a následným odobratím príplatku za prácu v sťaženom a zdraví škodlivom pracovnom prostredí, pri nijak nezmenených podmienkach práce. V minulosti platové predpisy umožnili čiastočne finančne kompenzovať psychickú náročnosť práce zamestnancov zariadení sociálnych služieb. Pred platnosťou zákona o verejnej službe mali nárok na osobitný príplatok. V rovnakom čase bolo platné aj nariadenie vlády SR č. 227/1992 Zb. o poskytovaní osobitného príplatku za prácu v sťažených a zdraví škodlivých pracovných podmienkach.

Zákon o verejnej službe zrušil pre zamestnancov zariadení sociálnych služieb nárokovateľný príplatok v rozpätí 300 – 1 000 Sk aj nariadenie vlády 227/1992, priamo v zákone však bol zachovaný príplatok za prácu v sťaženom a zdraví škodlivom pracovnom prostredí .

Zákon o odmeňovaní, ktorý zrušil zákon o verejnej službe, až do 31.12.2008 mal osobitnú Prílohu 7, ktorá obsahovala zoznam činností, pri ktorých vykonávaní patril príplatok za prácu v sťaženom a zdraví škodlivom pracovnom prostredí .

Podľa aktuálneho znenia §11 zákona o odmeňovaní, pravidlá platovej kompenzácie za sťažený výkon práce sú neporovnateľne prísnejšie: podmienkou vzniku nároku je nielen zaradenie do 3. alebo 4. kategórie ale aj nutnosť, aby zamestnanec používal na zníženie zdravotného rizika osobné ochranné pracovné prostriedky. V dôsledku toho sa počet poberateľov platovej kompenzácie podstatne znížil.

OTÁZKA – Uvažuje MPSVR SR v rámci pripravovaného zákona o verejnej službe ustanoviť nejakú formu kompenzácie sťažených podmienok práce zamestnancov zariadení sociálnych služieb ?

OTÁZKA č. 35 – Prečo patrí platová kompenzácia za sťažený výkon práce podľa § 11 ods. 2 zákona o odmeňovaní pri vykonávaní pracovných činností zaradených do 3. a 4. kategórie iba ak pôsobia chemické faktory, karcinogénne a mutagénne faktory, biologické faktory, prach, fyzikálne faktory (napríklad hluk, vibrácie, ionizujúce žiarenie), keď podľa vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií, psychická pracovná záťaž môže byť dôvodom pre zaradenie prác nielen do 2. ale aj 3. kategórie rizika a z dôvodu fyzickej záťaže môžu byť pri splnení podmienok pracovné činnosti zaradené do 2.,3 alebo aj 4. kategórie?

OTÁZKA č. 36 - Môže zamestnávateľ vo vlastnej kompetencii poskytnúť kompenzáciu za sťažený výkon práce v druhej pracovnej kategórii, alebo len na základe odporúčania pracovnej zdravotnej služby?

OTÁZKA č. 37 - Považuje MPSVR SR za správne konanie zamestnávateľov, ktorí v roku 2009 nepriznávajú dodatkovú dovolenku zamestnancom s odôvodnením, že ak zákon o odmeňovaní od 1.1.2009 im nepriznáva kompenzáciu za sťažený výkon práce, nie je splnená podmienka podľa § 106 ods. 1 ZP - vykonávania práce zvlášť ťažkej alebo zdraviu škodlivej, aj keď znenie §106 ods. 2 ZP jednoznačne ustanovuje :

- 11 -

(2) Za zamestnanca, ktorý pracuje v sťažených alebo zdraviu škodlivých podmienkach alebo ktorý vykonáva práce zvlášť ťažké alebo zdraviu škodlivé, sa na účely dodatkovej dovolenky podľa tohto zákona považuje zamestnanec, ktorý

d) pracuje pri priamom ošetrovaní alebo pri obsluhu duševne chorých alebo mentálne postihnutých aspoň v rozsahu polovice určeného týždenného pracovného času,

OTÁZKA č. 38 - Kedy pripravuje MPSVaR SR vzhľadom na splnomocňujúce ustanovenie §106 ods. 3 ZP vydanie všeobecne záväzného právneho predpisu po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky , ktorým ustanoví druhy prác zvlášť ťažkých alebo zdraviu škodlivých, pracoviská a oblasti, kde sa také práce vykonávajú ?

OTÁZKA č.39 – Pripravuje MPSVaR SR akúkoľvek legislatívnu úpravu, ktorá by zamestnancom zariadení sociálnych služieb poskytla kompenzáciu namiesto výhod súvisiacich so zaradením do II. kategórie pre dôchodkové zabezpečenie, čo bolo zrušené zákonom č. 235/1992 Zb. o zrušení pracovných kategórií a o niektorých ďalších zmenách ?

OTÁZKA č. 40

Podľa § 98 ods. 9 ZP pracovný čas u zamestnanca vykonávajúceho ťažkú telesnú prácu alebo ťažkú duševnú prácu, alebo prácu, pri ktorej by mohlo dôjsť k ohrozeniu života alebo zdravia, nesmie presiahnuť osem hodín v priebehu 24 hodín. S odvolaním sa na citované zákonné ustanovenie, v spojení s poberaním príplatku za prácu v sťaženom a zdraví škodlivom pracovnom prostredí, zamestnávateľa v minulosti nesúhlasili s 12 hodinovými pracovnými zmenami (§87 ods.4 ZP).

Aký je Váš názor na 12 hodinové pracovné zmeny v zariadeniach, kde v súčasnosti zamestnanci nepoberajú platovú kompenzáciu za sťažený výkon práce podľa § 11 zákona o odmeňovaní ?

V prílohe č. 2 opakovane prekladáme návrh pre zapracovanie do pripravovaného návrhu zákona o verejnej službe.

OTÁZKA č. 41 .Môže zamestnávateľ už zaradiť pracovníkov, ktorí ešte len študujú na VŠ - odbor sociálna práca, na funkciu sociálneho pracovníka, inštruktora sociálnej práce, prípadne sociálnu rehabilitáciu, ešte pred ukončením štúdia? Ak má pracovník ukončené štúdium sociálnej práce 1.stupňa Bc. je potrebné ešte aj absolvovanie kurzov sociálnej práce a sociálnej rehabilitácie?

42. Ak pracoval zamestnanec ako vychovávateľ(pedagogický pracovník) al. inštruktor pracovnej výchovy a po zmene zákona 448 je preradený na funkciu sociálny pracovník, alebo inštruktor sociálnej práce, bude mu uznaná doterajšia odborná prax?

43. Bude mať sociálny pracovník, al. iný pracovník vykonávajúci činnosť sociálnej rehabilitácie, ktorý vykonáva priamu činnosť s mentálne postihnutým klientom nárok na dodatkovú dovolenku, ak je zaradený regionálnym úradom verejného zdravotníctva do 3 kategórie a má uznanú neuropsychickú záťaž?

44. Prečo sa vypustila zo zákona č. 448/2008 v DSS pre dospelých výchova. Nerealizovanie výchovy v DSS pre dospelých, znamená odmietnutie celoživotného vzdelávania u MP? (rešpektovanie deklarácie ľudských práv)

45. Bude možnosť prijať do prac. pomeru v zariadení sociálnych služieb uchádzača o zamestnanie bez kurzu sociálnej práce a soc. rehabilitácie? Môže sa o zamestnanie uchádzať len uchádzač, ktorý má tieto kurzy už absolvované?

Mgr. Anton Szalay
predseda SOZ Z a SS

Otázky spracovala:
JUDr. Magdaléna Laufiková

Bratislava, 18.februára 2009